



DAGTILBUD

DAGTILBUDS- KONFERENCE 2021

KVALITET FOR ALLE BØRN I DAGTILBUD

31. August 2021 kl. 9.00-16.00
Odense Congress Center

KL

DAGTILBUDSKONFERENCE

2021 – KVALITET FOR ALLE BØRN I DAGTILBUD

31. august 2021 - kl. 9.00-16.00

Odense Congress Center, Ørbækvej 350
5220 Odense SØ

Høj kvalitet i dagtilbud er afgørende for alle børn. Det er en vigtig tid, hvor fundamentet for gode børneliv bygges. Dagtilbud af høj kvalitet med nærværende voksne, høj pædagogisk faglighed og trygge børnefællesskaber er helt centralt for at kunne give alle børn en god start på livet.

Alle børn er forskellige, og arbejdet med kvalitet skal tage højde for børnenes behov og dagtilbuddenes rammer i de forskellige kommuner. Derfor er det vigtigt, at det er kommunalbestyrelsen, der sætter retningen for udviklingen af kvaliteten og følger op, så de forskellige muligheder, udfordringer og erfaringer bringes i spil.

Arbejdet med at styrke kvaliteten i dagtilbud handler om at sikre, at dagtilbudsområdet prioriteres, og at ressourcerne bruges til gavn for børnene. Men hvis vi skal lykkes med at udvikle kvaliteten i alle dagtilbud, skal vi løfte i flok med afsæt i den styrkede pædagogiske læreplan og det pædagogiske grundlag. Med finansloven for 2021 blev der lavet en politiske aftale om minimumsnormeringer, som sætter en retning for det videre arbejde med dagtilbudsområdet. Styrket tilsyn, indsamling af data på institutionsniveau, lovkrav om minimumsnormeringer og opkvalificering af pædagogisk personale er centrale elementer. Desuden er det aftalt med staten, at der skal igangsættes en kvalitetsundersøgelse på dagtilbudsområdet. Et arbejde KL har stor interesse i.

På konferencen vil vi sætte fokus på det fælles ansvar aktørerne i og omkring dagtilbudsområdet har for kvalitetsudviklingen, og på nogle af de væsentligste indsigter og initiativer, som har set dagens lys i kommunerne.

Centrale temaer på dagen vil være ledelse, tilsyn, fællesskaber, børn i udsatte positioner, sammenhæng i overgange og børneperspektivet. Den aktuelle politiske dagsorden vil også sætte sit præg på programmet i form af for eksempel indførelsen af minimumsnormeringer, nærhedsreformen og evalueringen af pædagoguddannelsen.

Derfor inviterer KL dagtilbudsledere, forvaltningschefer, forvaltningsmedarbejdere og andre interessenter til den årlige dagtilbudskonference, hvor fokus i år er *Kvalitet for alle børn i dagtilbud*.

08.00 Morgenmad på markedspladsen

09.00 Velkomst

v. Peter Pannula Toft, børn og skolechef, KL

09.10 Sammenhængende (faglig og visionær) ledelse

v. Lotte Bøgh Andersen, professor, Institut for Statskundskab, Aarhus Universitet og leder af Kronprins Frederiks Center for Offentlig Ledelse

Ledere på dagtilbudsområdet har gentagne gange demonstreret, at de kan balancere mellem forskellige hensyn i deres ledelse. Som led i oplægget kigger vi bl.a. på balancen mellem lederidentitet og faglig identitet og koblingen til brugen af hhv. faglig ledelse og visionsledelse. Begge disse former for ledelse hænger nemlig sammen med den faglige kvalitet i dagtilbuddene. Det samme gør ledernes bidrag til at sikre sammenhæng i ledelseskæden, herunder til hhv. forældrene og politikerne. Balancen mellem forskellige forståelser af, hvad der er allermost ønskværdigt, er nemlig fortsat helt central på dagtilbudsområdet.

09.45 Fremtidens pædagoguddannelse – hvad skal der til for at styrke pædagogprofessionen?

v. Anders Nørgaard, uddannelseschef, UCL, Henriette Fugmann Nielsen, dagtilbudsleder, Lyngby-Taarbæk Kommune og Merete Vilsen, dagtilbudschef, Ikast-Brandø Kommune

Pædagoguddannelsen er landets største professionsuddannelse og kommunerne er den markant største aftager af pædagoger både på dagtilbudsområdet, skole- og fritidsområdet og socialområdet. Samtidig ved vi, at pædagogerne spiller en vigtig rolle i forhold til at fremme alle børn og unges læring, udvikling, trivsel og dannelse, og dermed understøtte at de kommer godt på vej i livet.

Derfor er der også meget på spil, når pædagoguddannelsen skal justeres med afsæt i Uddannelse- og Forskningsministeriets evaluering. En styrket pædagoguddannelse har stor betydning for udvikling af kvaliteten i de pædagogiske læringsmiljøer i dagtilbud og dermed stor betydning for kommunerne – og ikke mindst for børnene. Hvad er de største udfordringer med den nuværende pædagoguddannelse? Hvad skal der til for at styrke uddannelsen, så pædagogernes kompetencer i højere grad modsvarer behovet? Disse spørgsmål debatteres ud fra uddanner-, aftager- og professionsperspektivet

10.15 Kaffepause på markedspladsen

10.45 Den politiske dagsorden på dagtilbudsområdet

v. KL og Børne- og Kulturchefforeningen (BKF)



11.05 Ledelse af dialoger i styringskæden

v. Margrethe Andersen, lektor og chefkonsulent, Københavns Professionshøjskole

"Ingen kæde er stærkere end det svageste led" – dialogerne fra barnets hverdag, gennem de fagprofessionelle og dagtilbuddets ledelse, videre i forvaltningen og ind i det politiske udvalgsværelse må ramme- og retningssættes med henblik på fokus, sammenhæng og mulighed for meningsskabelse. Det betyder, at der må ledes og træffes beslutninger ud fra fælles forståelser af centrale elementer og begreber som bl.a. høj kvalitet i dagtilbud, tilsynets opgave, børns udbytte og evaluering.

Der reflekteres over, hvordan dialoger i hele styringskæden baseret på systematiske evalueringer bidrager til capacity building i organisationen og kvalitetsudvikling af dagtilbuddet.

11.35 Opsporing og tidlige indsatser i dagtilbud: At skabe bedre livsforhold for børn i udsatte positioner gennem dagtilbud af høj kvalitet

v. Kirsten Elisa Petersen, lektor, Ph.d., Danmarks Institut for Pædagogik og Uddannelse (DPU), Aarhus Universitet

Dette oplæg sætter fokus på det pædagogiske personales arbejde i dagtilbud med børn og forældre i udsatte positioner. Forskning viser, at netop dagtilbud spiller en betydningsfuld rolle for børn i udsatte positioner – særligt i forhold til at opspore og tilrettelægge tidlige og forebyggende pædagogiske indsatser, der kan støtte og hjælpe denne gruppe børns hverdagsliv, trivsel og udvikling. Oplægget tager afsæt i forskning om, hvilke pædagogiske indsatser der støtter og hjælper denne børnegruppe og deres forældre med særligt fokus på betydningen af høj kvalitet i dagtilbud og det pædagogiske personales kompetencer. Oplægget udforsker, hvordan det pædagogiske personale kan understøtte denne børnegruppes sociale, emotionelle og læringsmæssige udvikling, og hvad det pædagogiske personale skal være særligt opmærksomme på. Det gælder både i forhold til egen faglighed, organisatoriske rammer og tilrettelæggelse af hverdagens pædagogik.

12.10 Frokost på markedspladsen

13.10 Temamøder (runde 1)

13.50 Overgang til næste runde af temamøder

14.05 Temamøder (runde 2)

14.45 Kaffe og kage på markedspladsen

15.10 Børneperspektiver styrker det tværprofessionelle samarbejde

v. Inge Schougaard Larsen, psykolog med speciale i udviklingspsykologi og har arbejdet med og forsket i børns overgange og skolestart

Tværprofessionelt samarbejde om overgange og skolestart er på dagsordenen i alle landets kommuner. Politisk, ledelsesmæssigt og pædagogisk arbejdes der på at sikre alle børn gode og trygge overgange og ikke mindst en god start på skolelivet. Med dette åbnes også for en række udfordringer, idet samarbejdet på tværs af fagprofessioner typisk ikke sker gnidningsfrit, og de opstillede mål kan vise sig vanskelige at indfri.

I oplægget sætter fokus på betydningen af et stærkt tværprofessionelt samarbejde i forbindelse med overgange og skolestart. Deltagerne inviteres til at flytte blikket fra at se på børn til at se med børn på de udfordringer, børnene møder i de pædagogiske overgange. Hermed flyttes perspektivet også på det tværprofessionelle samarbejde henimod et nyt fælles tredje. Der gives eksempler fra praksis på, hvordan dette perspektivskifte skaber konkrete handlemuligheder for de professionelle og samtidig styrker børnenes rolle som medskabere af en overgangspædagogisk praksis.

15.50 Afrunding

v. Peter Pannula Toft, børn og skolechef, KL

15.55 Tak for i dag

TEMAMØDER

Temamøde 1: Ledelse af en styrket evalueringskultur

v. No Emil Sjöberg Kampmann, lektor og Ph.d., Københavns Professionshøjskole og Line Skov Hansen, cand.mag i Læring og Forandringsprocesser, Master i IKT og Læring, Aalborg Universitet

Et væsentligt element i den styrkede pædagogiske læreplan er, at alle børn møder stimulerende og inkluderende pædagogiske læringsmiljøer af høj kvalitet. For at kunne indfri denne ambition er det afgørende at have en stærk, lokalt forankret evalueringskultur, hvor det pædagogiske personale løbende evaluerer, justerer, udvikler og forbedrer det pædagogiske læringsmiljø.

Temamødet tager afsæt i fund fra et fællesprojekt mellem BUPL og KL om, hvordan man kan understøtte udviklingen af en stærk evalueringskultur. No Emil Sjöberg Kampmann og Line Skov Hansen har begge bidraget til projektet med et forskerperspektiv på, hvordan man etablerer en god evalueringskultur. Under temamødet sættes der bl.a. spot på, hvilke roller og ansvar forvaltningen og decentrale ledere har i forhold til at styrke evalueringskulturen.

Temamøde 2: Vi Lærer Sammen

v. Dorte Bleses, professor, Institut for Kommunikation og Kultur, Aarhus Universitet

Implementering af den styrkede pædagogiske læreplan fylder meget i kommunernes og dagtilbuddenes arbejde med at styrke kvaliteten af dagtilbud i Danmark. "Vi Lærer Sammen" (VLS) er en indsats, der giver det pædagogiske personale redskaber, viden og rammer til at arbejde systematisk og målrettet med den styrkede pædagogiske læreplan.

Vi Lærer Sammen er en fleksibel pædagogisk ramme, der bidrager til en udvikling af de pædagogiske læringsmiljøer. Indsatsen har fokus på at styrke børnenes sprog, matematiske og socioemotionelle kompetencer og eksekutive funktioner gennem rutiner, leg og strukturerede aktiviteter. Omfattende studier viser, at indsatsen har en dokumenteret positiv effekt på børns udvikling. Ved at give det pædagogiske personale viden og kompetencer til at udvikle, gennemføre og reflektere over egen praksis, styrker indsatsen dagtilbuddets evalueringskultur samtidigt med, at børnenes kompetencer styrkes.

Baggrunden for Vi Lærer Sammen, hovedelementerne i indsatsen og hvordan du konkret kan komme godt i gang med at arbejde med indsatsen præsenteres under oplægget.

Temamøde 3: Fysiske læringsmiljøer der understøtter kvalitet

v. Louise Friis, cand. pæd. i didaktik og materiel kultur, kunstpædagog og pædagog, Jeanette Clemmensen, ekstern lektor, scenograf og teaterteknikker

Friis&Clemme arbejder med specialindretning af læringsmiljøer, der understøtter den pædagogiske praksis. Med afsæt i den styrkede læreplan skaber de konkrete lege- og læringsrum, der støtter barnets naturlige lege- og læringsformer. På dette temamøde vil de gennem konkrete praksiseksempler vise, hvordan en gentænkning af rum kan bidrage til at løfte kvaliteten i dagtilbuddene – herunder hvorledes rum er en afgørende faktor i forhold til at skabe pædagogisk overskud i hverdagen. Der vil desuden være en række aktiviteter, hvor deltagerne skal arbejde med indretning af læringsrum.

Under temamødet vil der være kommunale eksempler på, hvordan de i samarbejde med Friis&Clemme har arbejdet med det fysiske læringsmiljø og derigennem styrket ledelsesarbejdet og fremmet trivslen hos både børn og medarbejdere.

Temamøde 4: Ledelse af mediepædagogiske aktiviteter i danske dagtilbud

v. Steen Søndergaard, lektor, pædagoguddannelsen, Skole og Fritid, Københavns Professionshøjskole

I Danmark, som i resten af verdenen, bruger små børn jævnligt digitale teknologier til underholdning og adspredelse hjemme. I de fleste daginstitutioner har man indkøbt digitalt udstyr, og både lokale og kommunale projekter om brugen af disse teknologier etableres. Ildsjæle opstår, og aktiviteter løber af stablen, men efter projekternes udløb, eller ildsjælens jobskifte, går den aktive mediepædagogiske inddragelse af teknologierne ofte i stå.

Med udgangspunkt i erfaringer som konsulent i adskillige kommunale pædagogiske digitaliseringsprojekter og fra forskellige forskningsforløb, diskuterer workshoppen, hvordan aktiv ledelse kan være med til at fastholde og udvikle de mediepædagogiske aktiviteter i hverdagen.

Temamøde 5: "Har vi verdens bedste dagtilbud?"

v. Charlotte Ringsmose, professor, Institut for Kultur og Læring, Aalborg Universitet

Professor Charlotte Ringsmose gør på dette temamøde status over den nationale dagtilbudsforskning. Har vi høj kvalitet i dagtilbuddene? Hvor er udfordringerne, og hvilke indsatser er der behov for fremadrettet?

Forskningsviden kan give ny faglig viden og inspiration, ligesom brug af forskellige former for data kan være en vigtig del af en praksis, hvor man løbende og systematisk følger op på sammenhænge mellem læringsmiljøkvaliteter og børns trivsel, udvikling og læring. Under temamødet sættes der bl.a. spot på, hvordan man kan anvende databaserede vidensformer til at udforske eksisterende praksis og fremadrettet kvalificere og begrunde denne.

Temamøde 6: Dagtilbuds løfteevne og brug af data

v. Tobias Høygaard Lindeberg, udviklingschef og Ph.d. og Lena Lindbjerg Sperling, seniorøkonom, Tænk tanken DEA

DEA er optaget af dagtilbuds løfteevne. Den første analyse viser bl.a., at der er spredning mellem institutionerne inden for kommunerne, og at der er en meget betydelig del af spredningen, der ikke kan forklares ved strukturelle kvalitetskarakteristika så som normeringer og uddannet personale. Samtidig er DEA i gang med et projekt i samarbejde med fire kommuner som anvender kommunale data (i det konkrete tilfælde kommunale ECERS-3 målinger) til, at kvalificere vores forståelse af sammenhængen mellem strukturel kvalitet og proceskvalitet (og på lidt længere sigt løfteevne). Denne undersøgelse vil ikke være afsluttet, men vil danne ramme for at overveje muligheder og udfordringer ved at aktivere de mange data, der er skabt i kommunerne.

På baggrund af oplæg om DEA's analyse af daginstitutioners løfteevne og samarbejde med kommuner om dataanalyse vil der blive mulighed for at diskutere muligheder og udfordringer ved brug af data i udviklingen af kvaliteten i dagtilbud.